

Portál > Články > Věková hranice trestní odpovědnosti v českých zemích

Věková hranice trestní odpovědnosti v českých zemích

Při existenci stálých potřeb legislativních puristů o zvyšování tempa přijímaných novel a novelizací i v trestním právu, jednou z mála stálých trestního zákoníku i trestního řádu zůstává věková hranice trestní odpovědnosti, tedy dovršení 15. roku věku.

JUDr. Jiří Solil
advokát v AK Solil, Fiala a spol.

15. června 2014, 22:00

Lze konstatovat, že předmětná věková hranice má svá opodstatnění pocházející nejen z obecného vnímání práva ze strany společnosti, ale i z určité vžitě tradice. Přijetím tzv. nového občanského zákoníku s účinností od 1.1.2014 však dochází i k určitému průlomu v dosavadním vnímání práv a povinností osob mladších osmnácti a zejména patnácti let. Jedná se zejména o důraz na individualitu posuzování konkrétních případů. Ačkoliv autor je z větší části odpůrcem právě zmiňované, nové, civilní právní úpravy, stejně tak jako legislativní hysterie, jejímž důsledkem je stále větší ztráta právní jistoty ve stále přeměňující se společnosti, považuje tuto myšlenku za pozitivní.

V průběhu mnohých diskuzí o případném snížení hranice trestní odpovědnosti, byla vždy zároveň projednávána myšlenka snížení legální hranice sexuálního styku u osob mladších patnácti let. Tato zdánlivě logická paralela vycházela z pravdivé úvahy, že s povinnostmi by měla být spojována i práva. Odpůrci této myšlenky pak vcelku oprávněně namítali, že i přes zrychlující se rozhled a zkušenosti našich dětí, je třeba chránit zejména ty pomalejší, které by takové snížení věkové hranice, ať již trestní odpovědnosti či vstupu do sexuálního života mohlo poškodit. Tak tomu je logicky bohužel i nad 15. rok věku takových osob, avšak hranice patnácti let byla považována za určitý neměnný status quo v projednávané problematice.

Autor se opakovaně setkal ve své praxi s příslušnou problematikou, ze které si dovoluje uvést příklad, kdy se věková hranice trestní odpovědnosti a vstupu do sexuálního života až učebnicově protнула, když v minulosti jako trestní soudce posuzoval případ mladistvého, který výjma majetkové trestné činnosti souložil, jsa několik měsíců patnáctiletý, se svou spolužačkou, které několik měsíců do 15. roku věku chybělo. Dlužno dodat, že k pohlavnímu styku, u dívky nikoliv prvnímu a s prvním partnerem, došlo zadarmo, z iniciativy oné dívky a pro dotyčného mladistvého obžalovaného to byl pohlavní styk první. Přes autorovu snahu bylo nutno i v tomto smyslu vyslovit odsuzující rozsudek, když průlom věkové hranice byl a je zákonem nepřijatelný.

Stejně tak celá řada mužů byla odsouzena pro trestný čin pohlavního zneužívání za pohlavní styk s dívkou mladší patnácti let, kdy nebylo prokázáno, že by o této skutečnosti věděli nebo mohli vědět a v podstatě soudní praxe v tomto smyslu zastává stále shodné rigorózní stanovisko.

PODCASTY

Právní Kontroverze: Zkažená dovolená – kdy má cestující právo na peníze, omluvu nebo náhradní řešení?

30. června 2026, 10:00

CODEXIS®
... odemkněte sílu AI.

- Šetří čas právníkům.
- Umožní samostatnost ostatním.
- Odpovědi vycházejí z ověřitelných zdrojů.

ČASOPIS

Přihlaste se k odběru našeho elektronického časopisu

Váš e-mail

ANAG®

NOVINKY

Pracovní doba
Daně z příjmů

2026

**PÍŠEME O TOM,
O ČEM
OSTATNÍ MLČÍ**

čtete

Ale vraťme se zpět k nosnému tématu, tedy věkové hranici trestní odpovědnosti. I autor sleduje určitou paralelu mezi posuzováním obou věkových hranic. Dle jeho názoru je však shodnou chybou obě tyto hranice svazovat ke konkrétní věkové hranici, pouze s odůvodněním, že statisticky bude taková chyba menší při vyšší stanovené věkové hranici. Dochází-li nyní k průlomům pozitivního práva do práva platného a účinného v našich zemích, lze se domnívat, že právě v pohledu určování výše věkové hranice, jak pro trestní odpovědnost, tak popř. i pro vstup do pohlavního života, je možno řešit individuálně, zejména podle okolností dané konkrétní věci, prostřednictvím soudu a jím ustanovených znalců.

Většina čtenářů si jistě vzpomene na surovou vraždu asi pětiletého chlapce spáchanou ve Velké Británii, asi před deseti lety, dvěma dvanáctiletými chlapci. V dané věci soud rozhodl, že je třeba soudit zmíněné pachatele jako dospělé, neboť z provedených důkazů a expertíz jasně vyplynulo, že oba dva pachatelé velmi dobře věděli, jak zavrženíhodného činu se dopouštějí, že zbavují života svévolně jinou osobu, navíc malé dítě, navíc velmi trýznivým způsobem, s motivem se pobavit.

Nelze si nepovšimnout nyní znovu obživlé kampaně na ochranu vychovatelů v různých zařízeních ubytovávajících osoby mladší patnácti let, stejně jako stále zvyšující se trestné činnosti takových osob, při zvyšující se agresi, škodlivosti jednání pro společnost a uvědomění pocitu nepostižitelnosti.

Osobně autor nesouhlasí s jistě dobře míněnými návrhy zvýšit ochranu takových vychovatelů přidáním statutu veřejného činitele. Jedná se o nesystémové opatření, kdy takto můžou být v ohrožení v některých čtvrtích například i popeláři. Navíc ze strany osob mladších patnácti let by při současné právní úpravě trvala jejich trestní nepostižitelnost.

Jako řešení tohoto konkrétního fenoménu se jistě nabízí zřízení příslušných ústavů s dostatečně tvrdým režimem, aby pachatelé závažných trestných činů mladší patnácti let nemohli v takové trestné činnosti nerušeně pokračovat a v podstatě takové ústavy opouštět dle vlastní vůle. Takový ústav rozhodně chybí.

Jako obecné řešení fenoménu závažné kriminality dětských pachatelů, a mimo jiné i vstupu některých dětí do sexuálního života před 15. rokem věku, se pak nabízí úvaha o legislativní změně, kdy věková hranice trestní odpovědnosti a popř. i vstupu do pohlavního života by byla určena shodně jako dosud, soudu by však byla zákonem poskytnuta možnost v odůvodněných případech k takto stanovené věkové hranici nepřihlížet.

Lze se samozřejmě nadít mnohdy i oprávněných protestů ochránců dětí, jak na státní, tak i mezinárodní úrovni. I k těmto je třeba při formulaci takové případné a zásadní změny zákona přihlídnout. Je však třeba si uvědomit, že se jedná o věkově přechodné stádium mezi dětmi a dospělými, v tomto případě mladistvými, kdy mladistvým je přiznána našim trestním zákonodárstvím sama o sobě výrazná ochrana s důrazem především na výchovnou stránku případně uloženého trestu. Stejně tak jsou i mladiství příslušnými právními předpisy, a v neposlední řadě i trestněprávními, chráněni proti zneužití jejich nízkého věku a zkušeností při vstupu do pohlavního života, byť by byl tento v dané chvíli dobrovolný. I zde je nezbytné velmi ostře zkoumat okolnosti.

Autor je otcem několika dětí. Uvádí tak z důvodu opatrnosti, před nařčením z případné zaujatosti. Je nezbytné však nastavit taková zákonná pravidla, aby dospělá populace nebyla rukojmím některých nepřizpůsobivých jedinců, byť páchajících závažnou trestnou činností pod hranicí 15 let. Stejně tak je jistě prospěšné umožnit soudu, v odůvodněných případech, nepostupovat zcela tvrdě proti věkově hraničnímu, dobrovolnému a chtěnému vstupu do pohlavního života při absenci nemorálních či zavrženíhodných okolností.

Sdílet článek

Kopírovat odkaz

trestní řízení dítě deliktní odpovědnost ostatní

Další články

ČLÁNKY

Obstrukce dlužníka v insolvenci jako trestný čin ...

Dlužník 11 let blokoval insolvenci námitkami podjatosti a žalobami. Nejvyšší soud potvrdil:

jde o trestný čin. Co to znamená pro věřitele?

Miroslav Kopeček • 17. července 2026, 07:51

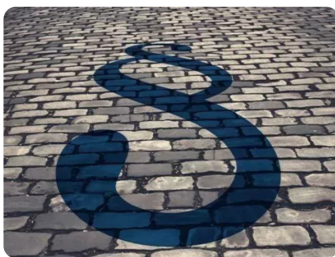

ČLÁNKY

Česko zásadně mění přístup k trestání korporací. Místo...

Trestně odpovědné jsou v Česku už pár let nejenom fyzické osoby, ale i ty právnické. Od července 2026 se přitom výrazně rozšiřují...

JUDr. Ladislav Smejkal • 16. července 2026, 07:28

ČLÁNKY

Chybné nebo neexistující odůvodnění jako důvod...

Odůvodnění správního rozhodnutí není úřední formalita ani prostor pro mechanické převyprávění spisu. Je to část rozhodnutí, v...

Kolektiv autorů • 15. července 2026, 07:23

ČLÁNKY

Způsobilost nezletilého právně jednat

Pokud položíme otázku, zda si nezletilý může bez zastoupení rodičem koupit zmrzlinu, bude nejspíše obvyklá odpověď ano. Při otázce za...

JUDr. Jana Tomešová • 14. července 2026, 07:28

ČLÁNKY

ESGRR: praktický návod pro poskytovatele ESG ratingů

Již 2. července 2026 nabylo plné účinnosti nové evropské nařízení o transparentnosti a integritě činností v oblasti ESG ratingů...

Kolektiv autorů • 13. července 2026, 07:43

PRÁVNÍ PROSTOR

Právní portál, jehož cílovou skupinou jsou nejenom právní profesionálové a zástupci právnických profesí, ale všichni, kteří potřebují právní informace.

Obsah

[Články](#)
[Judikatura](#)
[Legislativa](#)
[Aktuality](#)
[Akce](#)
[Podcasty](#)

Odkazy

[O portálu](#)
[Redakce](#)
[Podmínky užívání](#)
[Publikační podmínky](#)
[Ochrana osobních údajů](#)
[Odběr časopisu](#)

ATLAS GROUP

Rozmnožování obsahu pro účely automatizované analýzy textů nebo dat dle ustanovení § 39c autorského zákona je bez souhlasu ATLAS consulting spol. s r.o. zakázáno. Jakékoli užití obsahu včetně převzetí, šíření či dalšího zpřístupňování článků a fotografií je bez souhlasu ATLAS consulting spol. s r.o. zakázáno.

© 1999–2026, ATLAS GROUP